

Kaupade maksustamine

Sisukord

Kauba ühendusesisene soetus	3
<i>Kauba ühendusesisene maksuvaba soetamine</i>	<i>5</i>
<i>Soetamised, mida ei käsitata kauba ühendusesisese soetamisena Eestis</i>	<i>6</i>
<i>Ettevõtluses kasutatava vara toimetamine teise liikmesriiki</i>	<i>8</i>
<i>Piiratud maksukohustuslase poolt soetatud kaup</i>	<i>8</i>
<i>Kauba ühendusesisese soetamise maksustatav väärtus ja maksumäärad</i>	<i>9</i>

Kauba ühendusesisene soetus

Kauba ühendusesisene soetamine on (KMS § 8 lõiked 1, 2, 5, 6 ja 7):

- ✓ kauba soetamine teise liikmesriigi maksukohustuslaselt koos selle toimetamisega teisest liikmesriigist Eestisse ning uue transpordivahendi soetamine teise liikmesriigi isikult koos selle toimetamisega teisest liikmesriigist Eestisse;
- ✓ ettevõtluses kasutatava kauba toimetamine teisest liikmesriigist Eestisse oma Eestis toimuva ettevõtluse tarbeks;
- ✓ kauba soetamine teise liikmesriigi maksukohustuslaselt, kui maksukohustuslane kasutab kauba soetamisel oma Eestis maksukohustuslasena registreerimise numbrit ja kaup toimetatakse võõrandaja liikmesriigist teise liikmesriiki, välja arvatud juhul, kui maksukohustuslane tõendab, et: käibemaks kauba ühendusesiseselt soetamiselt makstakse selles liikmesriigis, kuhu kaup toimetati, või ta oli edasimüüja kolmnurktehingus.

Alates 1. jaanuarist 2020 käsitatakse kauba ühendusesisene soetusena nõudmiseni varuna Eestisse toimetatud kauba soetamist (st selle kauba võõrandamist Eestis; KMS § 8 lg 6).

Samuti tekib kauba ühendusesisene soetamine Eestis, kui teise liikmesriigi isiku poolt Eestisse nõudmiseni varuna toimetatud kaup ei ole 12 kuu jooksul võõrandatud ega ka lähteliikmesriiki tagasi toimetatud 12 kuu jooksul arvates kauba Eestisse saabumisest. Kaup loetakse ühendusesiseselt soetatuks 12 kuu möödumisele järgneval päeval. Sellisel juhul tekib teise liikmesriigi isikul Eestis maksukohustuslasena registreerimise ja kauba ühendusesisese soetamise deklareerimise kohustus (KMS § 8 lg 7).

Üldjuhul maksustatakse kauba ühendusesisest soetamist selles liikmesriigis, kuhu ostja kauba toimetab. Kui kaup on soetatud ettevõtluseks, on maksukohustuslasel õigus deklareerida soetatud kaubalt tasumisele kuulunud käibemaks mahaarvamisele kuuluva sisendkäibemaksuna.

Näide

Eesti maksukohustuslane E ostab kauba väärtusega 500 eurot Soomest ja toimetab kauba oma asukohariiki Eestisse. Kaup kuulub maksustamisele Eesti käibemaksuseaduse alusel.

E deklareerib järgmiselt:

- ✓ Käibedeklaratsioon: kauba väärtus 500 eurot lahtris 1 „24% määraga maksustatavad toimingud ja tehingud” ning 120 eurot lahtris 4 „Käibemaks kokku (24% lahtrist 1 + 20% lahtrist 1¹ + 22% lahtrist 1² + 9% lahtrist 2 + 5% lahtrist 2¹ + 13% lahtrist 2²) ja kui tegemist on maksustatava käibe tarbeks soetatud kaubaga, siis ka lahtris 5 „Kokku sisendkäibemaksu summa, mis on seadusega lubatud maha arvata”.

- ✓ Kauba ühendusesisene soetamine deklareeritakse ka informatiivsetes lahtrites 6 „Kauba ühendusesisene soetamine ja teise liikmesriigi maksukohustuslaselt saadud teenused kokku, sh” ja 6.1. „Kauba ühendusesisene soetamine”.
- ✓ Ühendusesisese käibe aruandel kauba soetust ei deklareerita.

Ühendusesisese kauba soetamisega Eestis on tegemist ka siis, kui ostja kasutab kauba hankimisel Eestis antud maksukohustuslase numbrit ja kauba transport on alanud ühes liikmesriigis, kuid lõpeb mõnes teises liikmesriigis kui Eestis.

Näide

Maksukohustuslane A ostab kauba Saksamaalt ja korraldab kauba transpordi otse Prantsusmaale. Kui A kasutab kauba soetamisel Eesti maksukohustuslase registreerimisnumbrit, kuulub kaup maksustamisele Eesti maksuseaduse alusel Eestis, välja arvatud juhul, kui maksukohustuslane tõendab, et käibemaks ühendusesiseselt soetamiselt makstakse selles liikmesriigis, kuhu kaup toimetati, st Prantsusmaal.

A deklareerib järgmiselt:

- ✓ Käibedeklaratsioon: kauba väärtus eurodes lahtris 1 (või 2) "24% (või 9%) määraga maksustatavad toimingud ja tehingud", arvutatud käibemaks sellelt lahtris 4 "Käibemaks kokku (24% lahtrist 1 + 20% lahtrist 1¹ + 22% lahtrist 1² + 9% lahtrist 2 + 5% lahtrist 2¹ + 13% lahtrist 2²) ja lahtris 5 "Kokku sisendkäibemaksusumma, mis on seadusega lubatud maha arvata".
- ✓ Kauba ühendusesisene soetamine deklareeritakse ka informatiivsetes lahtrites lahtrites 6 "Kauba ühendusesisene soetamine ja teise liikmesriigi maksukohustuslaselt saadud teenused kokku, sh” ja 6.1 "Kauba ühendusesisene soetamine".
- ✓ Ühendusesisese käibe aruandel kauba soetust ei deklareerita.

NB! KMS § 8 lg 5 ja direktiivi 2006/112/EÜ artiklid 41–42 sätestavad käesolevas näites kirjeldatud ühendusesisese soetamise erijuhu, kuid ei reguleeri sisendkäibemaksu mahaarvamist sellise ühendusesisese soetamise korral. Arvestades Euroopa Kohtu otsust liidetud kohtuasjades C-536/08 ja C-539/08 ei toimu arvestatud käibemaksu sisendkäibemaksuna mahaarvamine käesoleva näite korral automaatselt, vaid maksuhalduril on selle lubamiseks õigus nõuda maksukohustuslaselt A tõendeid Saksamaalt soetatud ja Prantsusmaale toimetatud kauba Prantsusmaal tekkinud käibe (näiteks Prantsusmaalt eksportimise) kohta. **Kui A müüb Saksamaalt soetatud kauba edasi Prantsusmaa maksukohustuslasele, kaup toimetatakse Saksamaalt Prantsusmaale otse lõppsoetajale ja A-l ei ole Prantsusmaal käibemaksukohustuslase numbrit - siis on tegemist kolmnurktehinguga, kauba ühendusesisest soetamist käibedeklaratsioonis eeltoodud näite kohaselt ei deklareerita ja deklareeritakse ainult edasimüük kolmnurktehingus ühendusesisese käibe aruandel.**

ERIKORD MAKSUSTAMISEL

Kui ostja toimetab kauba otse teise liikmesriiki ning see ei ole riik, mille maksukohustuslase numbrit ostja kasutas, võidakse kaup maksustada ka selles liikmesriigis, kuhu kaup toimetati.

Kui maksukohustuslane tõendab, et käibemaks on tasutud selles liikmesriigis, kuhu kaup toimetati või ta soetas kauba edasimüügiks kolmnurktinginguga teise liikmesriigi maksukohustuslasele, ei ole tal kohustust Eestis käibemaksu tasuda.

Kui kauba ühendusesiseselt soetamiselt on käibemaks ajaliselt hilisemalt tasutud kauba toimetamisriiki, kui sellelt on käibemaksu Eestis tasutud, tekib õigus Eestis liigselt tasutud käibemaks tagasi saada. Tingimus on see, et ostja peab tõendama, et soetuse pealt on käibemaksu tasutud riigis, kuhu kaup viidi. Maksukohustuslasel tuleks parandada juba esitatud deklaratsiooni. Eelmise maksustamisperioodi deklaratsiooni parandamisel on maksukohustuslane kohustatud esitama uue, muudetud andmetega käibedeklaratsiooni (KMS § 27 lg 5). Ülalnimetatud käibemaksu topelttasumine võib ilmsiks tulla siis, kui müüja antud ühendusesisese käibe aruannet võrreldakse ostja poolt deklareeritud kaupade soetamisega liikmesriikidest.

Füüsilisest isikust tarbija ei saa olla ühendusesisese kaubanduse üks osapool. Ta ei ole maksukohustuslane muudest liikmesriikidest soetatud kauba osas, kui tegemist ei ole uute transpordivahendite soetamisega. Uute transpordivahendite soetamise osas rakendatakse erireeglit, mille kohaselt maksustatakse uued transpordivahendid riigis, kus neid kasutatakse.

Viimati uuendatud 01.07.2025

Kauba ühendusesisene maksuvaba soetamine

Teatud juhtudel on kauba ühendusesisene soetamine maksuvaba, kuigi sellele rakendatakse kõiki ühendusesisese kauba käibele kehtivaid reegleid.

Kauba ühendusesisese maksuvabast soetamisest Eestis ei teki käivet ja see deklareeritakse ainult käibedeklaratsiooni informatiivsetes lahtrites 6 ja 6.1. Kui kauba import on maksuvaba, on vastavalt maksuvaba ka sellise kauba ühendusesisene soetamine. Kauba ühendusesiseselt soetamiselt ei tule käibemaksu tasuda ka siis, kui välisriigi maksukohustuslasel oleks õigus tasutud käibemaks hilisemalt tagasi küsida.

Käibemaksuga ei maksustata (KMS § 18):

1. ühendusesisest kauba soetamist, mille käive on maksuvaba KMS § 16 alusel;

2. ühendusesisest kauba soetamist, mille import on maksuvaba KMS § 17 alusel;
3. kui välisriigi maksukohustuslane soetab kauba ühendusesiseselt, kui on täidetud KMS § 35 lõikes 1 sätestatud käibemaksu tagastamise tingimused;
4. kui teise liikmesriigi maksukohustuslane soetab kauba ühendusesiseselt kolmnurktingingu puhul;
5. ühendusesisest kauba soetamist, kui kaup suunatakse viivitamata maksuladustamisele (§ 44¹).

Viimati uuendatud 08.01.2025

Soetamised, mida ei käsitata kauba ühendusesisesena soetamisena Eestis

Käibemaksuseaduse § 8 lõikes 3 on sätestatud, milliseid tehinguid ei loeta kauba ühendusesiseseks soetamiseks. Ühendusesisesena ei käsitata näiteks Eestis paigaldatava kauba soetamist, kuna käive tekib Eestis. Samuti ei loeta kauba soetamiseks selle ajutist toimetamist Eestisse teenuse osutamiseks, sealhulgas vallasasja toimetamist Eestisse üürile, rendile või kasutusvaldusse andmiseks/võtmiseks.

Kauba ühendusesisesena ei käsitata (KMS § 8 lg 3):

1. kauba ajutist toimetamist Eestisse teenuse osutamiseks, sealhulgas vallasasja toimetamist Eestisse üürile või rendile andmiseks või võtmiseks;
Näiteks võib maksukohustuslane tuua ajutiselt sisse temale vajalikud tööriistad, ilma et tehingut vaadeldaks ühendusesisesena kaubasoetamisena.
2. kauba ajutist toimetamist Eestisse kuni 24 kuuks eesmärkidel, mis vastavad imporditollimaksudest täieliku vabastusega ajutise importimise tolliprotseduuri rakendamise eesmärkidele;
Ettevõtjal on õigus tuua ajutiselt sisse kaupa sellistel eesmärkidel, mille puhul kolmandatest riikidest ajutiselt kauba toomisoleks kaup tolli kontrolli all ja ei tuleks maksta impordi käibemaksu. Näiteks oleks õigustatud mitte lugeda ühendusesiseseks kaubasoetamiseks ajutiselt sisse toodud transpordivahendite, mõningate tööriistade, näituste, messide tarbeks eksponaatide toomine, õppevahendite, laboratooriumiseadmete, õnnetuste või katastroofide likvideerimiseks vajalike seadmete sissevedu.
3. vallasasja ajutist toimetamist Eestisse tööks vallasasjaga, välja arvatud juhul, kui kaup toimetatakse Eestisse selle ühendusest välja toimetamise eesmärgil;
Vallasasjaga seotud töödeks on muuhulgas remondi-, parandus-, teenindus- ja hooldustööd, töötlemine, värvimine jms. Ettevõtja igapäevasest arvestusest peab olema võimalik kindlaks teha need vallasasjad, mida teises liikmesriigis asuv käibemaksukohustuslane on toonud remontimiseks või hindamiseks. Kui vallasasja teise liikmesriiki ei tagastata, tuleb tehingut ühelt poolt vaadata kui kauba ühendusesisest müüki ja teiselt poolt kui kauba ühendusesisest soetamist.

4. Eestis paigaldatava või kokkupanemise kauba soetamist teise liikmesriigi maksukohustuslaselt; Eestis paigaldatav või kokkupanemise kaup on kaup, mis võõrandatakse ja paigaldatakse või pannakse kokku võõrandaja poolt või tema eest ja mille paigaldamise või kokkupanemise maksumus ületab 5 protsenti tehingu maksustatavast väärtusest. Maksukohustuslane Eestis peab arvestama käibemaksu nimetatud kaubalt KMS § 3 lõike 4 alusel.
Käibedeklaratsioon: kokkupanemise kauba väärtus eurodes lahtris 1 (või 2) „24% (või 9%) määraga maksustatavad toimingud ja tehingud“, arvutatud käibemaks sellelt lahtris 4 „Käibemaks kokku (24% lahtrist 1 + 20% lahtrist 1¹ + 22% lahtrist 1² + 9% lahtrist 2 + 5% lahtrist 2¹ + 13% lahtrist 2²) ning kui tegemist on maksustatava käibe tarbeks soetatud kaubaga, siis arvatakse sisendkäibemaks maha lahtris 5 „Kokku sisendkäibemaksu summa, mis on seadusega lubatud maha arvata“. Soetatud kokkupanemise kauba väärtus deklareeritakse ka informatiivses lahtris 7 „Muu kauba soetamine ja teenuse saamine, mida maksustatakse käibemaksuga“.
5. kauba ühendusesisest kaugmüüki teisest liikmesriigist Eestisse;
Kaugmüük on kauba (välja arvatud uue transpordivahendi või paigaldatava või kokkupanemise kauba) võõrandamine ja toimetamine võõrandaja poolt või eest teise liikmesriiki seal maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule. Näiteks, kui füüsiline isik tellib kauba nn Interneti kaubamajade või postimüügifirma kaudu ja see toimetatakse talle koju kätte, ei ole tegemist kauba ühendusesisese soetamisega Eestis ning käibemaksu tasumise kohustus on välisriigi firmal.
6. kauba (välja arvatud uue transpordivahendi) soetamist füüsilise isiku poolt isiklikuks otstarbeks; Kui füüsiline isik kauba soetab, maksab käibemaksu alati müüja. Ainsa erandina ei kehti nimetatud, kui füüsiline isik soetab uue transpordivahendi.
7. kauba soetamist maksukohustuslasena registreerimata isiku poolt alla § 21 lõikes 2 sätestatud piirmäära;
Nimetatud punkti alusel ei loeta kauba ühendusesiseseks soetamiseks kauba soetamist alla 10 000 euro ühes kalendriaastas. Kui isiku ühendusesiseselt soetatud kaupade (§ 8), välja arvatud aktsiiskaup ja uus transpordivahend, maksustatav väärtus ületab kalendriaasta algusest arvates 10 000 eurot, tekib tal piiratud maksukohustuslasena registreerimise kohustus päevast, mil ta ületas nimetatud piirmäära.
8. kasutatud kauba, originaalkunstiteose, kollektsiooni- või antiikeseme soetamist teise liikmesriigi maksukohustuslaselt, kes rakendab KMS §-s 41 sätestatud maksustatava väärtuse arvestamise korda oma maksukohustuse arvestamisel teises liikmesriigis;
9. kauba soetamist soetaja poolt kolmnurktingus;
Kauba kolmnurktinguga soetamisel Eestis maksab soetaja käibemaksu KMS § 3 lg 4 p 4 alusel.
10. elektri-, soojus- või jahutusenergia või võrgu kaudu edastatava maagaasi toimetamist teisest liikmesriigist Eestisse;
Maagaasi ja elektri-, soojus- või jahutusenergia käibele rakenduvad erisätted (vt KMS § 7 lg 2 p 9; § 9 lg-d 1, 2 ja 3).
11. kauba toimetamist teisest liikmesriigist Eestisse selle ühendusest välja toimetamiseks, kui kauba ekspordi tolliprotseduuri alustatakse teises liikmesriigis ja kaup toimetatakse ühendusest välja kahe kuu jooksul, arvates kauba Eestisse toimetamisest;
Kaup loetakse ekspordituks selles teises liikmesriigis, kus tolliprotseduur alustati. Kuna kauba toimetamisel Eestisse soetamist ei teki, ei ole ka teise liikmesriigi isikul kohustust end käibemaksukohustuslasena registreerimiseks.
12. kauba toimetamist Eestisse, kui see kaup oli toimetatud teise liikmesriiki ajutiselt kuni 24 kuuks eesmärgil, mis vastab imporditollimaksudest täieliku vabastusega ajutise impordi tolliprotseduuri

rakendamise eesmärkidele;

13. vallasasja toimetamist teisest liikmesriigist Eestisse, kui vallasasi oli Eestist toimetatud teise liikmesriiki ajutiselt tööks vallasasjaga;

Vallasasja ajutisel toimetamisel teise liikmesriiki remontimiseks, töötlemiseks või muu teenuse saamiseks (ühine mõiste töö vallasasjaga) maksustatakse üksnes teenuse käivet ning kauba käivet ei teki. Analoogselt ei teki ka kauba ühendusesisest soetamist selle vallasasja tagasitoomisel Eestisse. Eeltoodud tehinguid ei käsitata ühendusesisese soetamisena ainult juhul, kui tehingu puhul on täidetud konkreetses punktis viidatud nõuded. Kui langeb ära tehingu alus, tuleb tehingut käsitada kauba ühendusesisese soetamisena alates sellest päevast, millal viidatud nõudeid ei olnud võimalik enam rakendada (KMS § 8 lg 4).

14. nõudmiseni varu toimetamist Eestisse.

Nõudmiseni varu Eestisse toimetamist ei loeta ühendusesiseseks soetuseks. Ühendusesisene soetus tekib Eestisse toimetatud nõudmiseni varu soetamisel Eesti maksukohustuslase poolt. Juhul, kui Eestisse toimetatud nõudmiseni varu võõrandamist ei ole 12 kuu jooksul selle saabumisest arvates toimunud, tekib ühendusesisene soetus teise liikmesriigi isikul, kes nõudmiseni varu Eestisse toimetab.

Viimati uuendatud 01.07.2025

Ettevõtluses kasutatava vara toimetamine teise liikmesriiki

Kauba ühendusesisese soetamisena käsitatakse ka ettevõtluses kasutatava vara viimist ühest liikmesriigist teise liikmesriiki seal toimuva ettevõtluse tarbeks.

Näide

Kui teises liikmesriigis ettevõtlusega tegelev äriühing otsustab ka Eestis hakata tegelema ettevõtlusega ja toimetab Eestisse selle jaoks oma kasutatud inventari, maksustatakse inventari hulka kuuluvat kaupa Eestis ühendusesisese kauba soetamisena. Äriühingul võib tekkida kohustus ennast Eestis registreerida käibemaksukohustuslasena.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Piiratud maksukohustuslase poolt soetatud kaup

Ettevõtjad, kes ei ole registreerinud ennast maksukohustuslastena, ja isikud, kes ei tegele ettevõtlusega, peavad ennast registreerima piiratud maksukohustuslasena, kui nende poolt Eestis soetatud kaupade (välja arvatud aktsiisikaup ja uus transpordivahend) maksustatav väärtus ületab 10 000 eurot (KMS § 21 lg 2).

Seega võivad maksukohustuslasteks saada ka näiteks ettevõtjad, kellel on ainult maksuvaba käive ja kellel puudub sisendkäibemaksu mahaarvamise õigus (tervishoiu- või sotsiaalteenused). Nende suhtes rakendub piiratud maksukohustus juhul, kui kauba ühendusesisene soetamine ületab kalendriaasta algusest 10 000 eurot. Uute transpordivahendite või aktsiisikauba hankimist, samuti KMS § 8 lõikes 3 nimetatud kaupade soetamist arvesse ei võeta, kuna nende puhul ei ole tegemist kauba ühendusesisese soetamisega.

Näide

Haigla on jooksva kalendriaastal soetanud instrumente või muud haiglakaupa teisest liikmesriigist 9000 euro eest. Haigla järgmine soetus on 3000 eurot, seega on haigla kohustatud ennast registreerima piiratud maksukohustuslasena nimetatud piirmäära ületamise päevast ja maksma nimetatud hankelt käibemaksu. Piiratud maksukohustuslasena registreerimine ei anna õigust sisendkäibemaksu mahaarvamiseks. Kauba ühendusesisesel soetajal on õigus registreerida ennast piiratud maksukohustuslasena ka siis, kui eelpool nimetatud piirmäära (10 000 eurot) ei ole ületatud.

Viimati uuendatud 08.01.2025

Kauba ühendusesisese soetamise maksustatav väärtus ja maksumäärad

Kauba ühendusesisest soetamist Eestis maksustatakse kas 24% või 9% maksumääraga kauba maksustatavast väärtusest. Kauba ühendusesisesel soetamisel moodustavad kauba maksustatava väärtuse kauba müügihind ning muud summad, mis tuleb kauba ostjal või kolmandal isikul seoses vastava kauba soetamisega maksta kauba müüjale (KMS § 12 lg 1). Kui müüja on kauba hinnale lisanud ka transpordikulud, maksustatakse ka need kulud koos kauba maksumusega.

Kui teise liikmesriigis ettevõtluses kasutatavat vara tuuakse Eestisse siin toimuva ettevõtluse tarbeks, arvutatakse käibe maksustatavat väärtust samaselt ühendusesisese kauba soetamisega. Käibe maksustatav väärtus on kauba soetusmaksumus või selle puudumisel omahind.

Maksustatava väärtuse hulka ei arvata Eestis või välisriigis makstavat käibemaksu. Tuleb silmas pidada, et kauba ühendusesisene soetamine tekib ja kaup kuulub Eestis maksustamisele ka siis, kui müüja on

lisanud kauba hinnale käibemaksu oma liikmesriigi maksumääraga, kuid arve on väljastatud Eesti maksukohustuslase nimele ja kaup on toimetatud teisest liikmesriigist Eestisse. Selline olukord võib tekkida näiteks siis, kui ostja toimetab kauba Eestisse ise ja ei suuda kaupa ostes müüjale tõendada, et kaup teise liikmesriiki toimetatakse, mistõttu müüjal puudub õigus müügi momendil nullmäära rakendamiseks. Sellisel juhul jäetaksegi Eestis kauba maksustamisel välisriigi käibemaks maksustatavast väärtusest välja. Kui niisugune olukord tekib, peaks Eesti maksukohustuslane pöörduma kauba müüja poole uue, 0% käibemaksuga arve saamiseks ja müüjale makstud käibemaksusumma tagasisaamiseks (juhul kui ta on juba kauba eest maksnud), esitades müüjale vajadusel ka tõendid kauba Eestisse toimetamise kohta.

Maksustatavat väärtust võib vähendada ostjale kauba ühendusesiseselt soetamiselt võimaldatava hinnasoodustuse võrra, kui seda kohaldatakse kauba müümise ajal ning ärilisel eesmärgil.

Viimati uuendatud 01.07.2025